

Spis treści

Przedmowa	9
Część I. Tradycje i współczesność	
Wprowadzenie	19
1. Linie rozwoju	21
1.1. Etapy rozwoju	25
1.2. Ewolucja myśli ewaluacyjnej w edukacji	35
Perspektywa paradygmatyczna	42
2. Ewaluacja edukacyjna w Polsce	47
2.1. Trajektorie rozwoju	48
Era milczenia	51
Czas reform	52
Czas krzepnięcia	56
2.2. Perspektywy rozwoju ewaluacji w Polsce	59
Część II. Słowa wytrychy, słowa klucze	
Wprowadzenie	71
1. Wartości	77
1.1. Między modelem nauki wolnej od wartości a ideałem nauki nasyconej wartościowaniami	78
<i>Mode 2 Science</i> – nowy paradygmat nauki	81
1.2. Badanie wartości	85
Michael Scriven – ewaluacja jako nauka o wartościowaniu	88
Elliot Eisner – w stronę pedagogicznego znawstwa	89
Robert Stake – badanie wartości w duchu konstruktywizmu	92
Egon Guba i Yvonna Lincoln – w stronę ewaluacji dialogicznej	95
Barry MacDonald – barwy ewaluacji demokratycznej	97
Ernest House – polityczność ewaluacji	98

2. Refleksja	103
2.1. Istota refleksji – w kręgu (nie)oczywistości	104
Refleksja jako cecha działania	105
Refleksja jako fundament alternatywnej epistemologii praktyki	106
2.2. Spory o znaczenie kategorii „refleksja”	109
Refleksja krytyczna	111
Refleksyjność	114
2.3. Refleksja w ewaluacji	118
Ewaluacja jako refleksja nad wartością działania	118
Refleksja w ewaluacji rozumianej jako rodzaj stosowanych badań społecznych	121
3. Dialog	127
3.1. Czym jest dialog?	128
3.2. Ewaluacja dialogiczna	133
4. Aktorzy sceny edukacyjnej	137
4.1. Denotacje i konotacje	138
Ideologie edukacyjne	139
4.2. Aplikacje	144
Koloryt znaczeń	145
5. Odpowiedzialność	151
5.1. Odpowiedzialność jako „słowo pierwsze”	152
Sens odpowiedzialności	152
Przedmiot i rodzaje odpowiedzialności	154
Odpowiedzialność „za” <i>versus</i> odpowiedzialność „przed”	156
5.2. Odpowiedzialność jako bariera rozwoju oraz wyzwanie współczesnej teorii i praktyki ewaluacji	156
Odpowiedzialność jako bariera rozwoju	157
Odpowiedzialność jako impuls rozwojowy	162
6. Jakość	167
6.1. Dyskursy jakości edukacji	168
Dyskursy „głośne” i dyskursy „milczące”	170
Dyskursy, które „mówią”... milcząc	173
6.2. Pytania pod adresem praktyki	176
Ewaluacja jako promotor dyskursu jakości – doświadczenie Programu Wzmocnienia Efektywności Systemu Nadzoru Pedagogicznego i Oceny Jakości Pracy Szkoły (2009–2015)	178
Postowie	185
Bibliografia	197
Indeks osobowy	221
Indeks rzeczowy	225
Summary	233